

Τα καλά κρυμμένα μυστικά της Καλλίπολης

Επιμέλεια αφιερώματος: Άννα Αρσένη

Το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του ο Μάρκ Μαρράι το πέρασε χωρίς να γνωρίζει ότι είχε στην κατοχή του σημαντικά έγγραφα του παππού του από την μάχη της Καλλίπολης. Μια βαλίτσα μυστικά που θα προσθέσουν ένα ακόμα κομμάτι στο παζλ της ιστορίας.

Κι ενώ γνωρίζει ότι η βαλίτσα αυτή περιέχει χάρτες, έγγραφα, πμερολόγια του τοπογράφου παππού του στρατιώτη JN Μαρράι, η αξία αυτής της μοναδικής συλλογής η οποία είναι μοναδική στην Κουινσλάνδη και μοναδική σε όλη την Αυστραλία, αναγνωρίστηκε μόλις πρόσφατα.

Ο JN πέθανε όταν ο εγγονός του Μάρκ ήταν μόλις 11 χρονών αφήνοντάς του τα πμερολόγια του ως κληρονομιά. «Οι αναμνήσεις από τον παππού ήσεκτένανε απ' όταν τον επισκεπτόμουν στο Ρόκχαμπτον. Δεν θυμάμαι να ανέφερε τίποτα για τον πόλεμο. Αυτό που θυμάμαι είναι ότι καθόταν στο κρεβάτι και εμείς πηγαίναμε στο δωμάτιό του και μας έλεγε ποιήματα. Απήγγειλε ποιήματα του Banjo Paterson και ιστορίες του Χένρι Λόουσον. Οι αναμνήσεις από τον παππού μου είναι ζωντανές. Μας άφηνε να πίνουμε horehound ale* και ήταν μια εμπειρία αξέχαστη. Η γεύση υπέροχη, δεν έχω ξαναπιεί στη ζωή μου κάτι τόσο νόστιμο».

Ο Μάρκ Μαρράι παραδέχεται ότι ο 'θησαυρός' του παππού του ήταν φυλαγμένος για δεκαετίες. Μερικές φορές δείχναμε τα χειρόγραφα σε φίλους. Γνωρίζαμε ότι ήταν σημαντικά -σε επίπεδο πρωτοπορικό- αλλά όχι σε επίπεδο εθνικό! Μέχρι που μια μέρα ο κ. Μαράι διάβασε ένα βιβλίο του Πίττερ Φιτζόλιμον για την Καλλίπολη, που του έκαναν δώρο τα παιδιά του τα Χριστούγεννα. Κι εκεί άρχισε να σκέφτεται τον παππού του, και τις δικές του εμπειρίες. Ο JN δεν ήταν παιδί όταν κατετάγη στον στρατό. Ήταν 30 χρονών, κι αυτό από μόνο του είναι ενδιαφέρον στοιχείο.

Αλλά ας πάρουμε την ιστορία από την αρχή. Τα χειρόγραφα ανήκαν στον τοπογράφο Τζέιμς Νίκολας Μαρράι, ο οποίος σχεδίασε τον πιο λεπτομερή χάρτη μέχρι σήμερα, του Ράσελ Τοπ, μια άγνωστη σε πολλούς περιοχή με στρατηγική σημασία που φιλοξενούσε την αμυντική γραμμή κατά τη διάρκεια της οκτάμηνης μάχης.

Χρησιμοποιώντας μόνο πυξίδα και σπάγγο, ο τότε 30χρονος σχεδίασε τα χαρακώματα και σύραγγες στις απότομες πλευρές πάνω από το Άνζακ Κόουβ**, με κίνδυνο την ίδια του τη ζωή. Παράλληλα κρατούσε σημειώσεις σε πμερολόγιο τοέπις το οποίο βρέθηκε εντελώς άθικτο.

«Πρόκειται για ιστορία ανείπωτη, η οποία σίγουρα θα συγκινήσει όλο το έθνος» είπε η ερευνήτρια Μάργκαρετ Ρόουσθορν από το Έμεραλντ RSL.

Ο στρατιώτης Μαρράι, γνωστός με το παρατσούκλι "JN" κατάφερε να προστατέψει τα προσωπικά αυτά αντικείμενα καθόλη τη διάρκεια της στρατιωτικής εκστρατείας και τελικά τα έστειλε ταχυδρομικώς

*Horehound ale: είδος αναψυκτικού, χωρίς αλκοόλ με μαρρούβιο (γνωστό και ως σκυλόχορτο, αρωματικό φυτό με πικρή γεύση), ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο και λυκίσκο.

** Anzac Cove: Μικρός κόλπος στο δυτικό άκρο της χερσονήσου όπου οι ANZAC έκαναν απόβαση